

STRESZCZENIE

Kwestię sprawności językowej i znajomości języków obcych dla zapewnienia bezpieczeństwa państwa i międzynarodowych struktur docenia się zarówno w Sojuszu Północnoatlantyckim, jak i w Unii Europejskiej. Język i polityka językowa odgrywają istotną rolę w kształtowaniu społeczeństw, jak również w kształtowaniu bytów i podmiotów między- i ponad-narodowych działających na rzecz bezpieczeństwa światowego. Sprawność używania języka ma kluczowe znaczenie dla aktu komunikacji ludzkiej. Niewłaściwy przekaz bądź niewłaściwe odebranie komunikatu może doprowadzić do sytuacji konfliktowych, do sytuacji zagrażających bezpieczeństwu jednostki i społeczności. Od wielu lat Sojusz Północnoatlantycki i poszczególni członkowie pracują nad udoskonaleniem i standaryzacją kształcenia i polityki językowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Obecny system kształcenia językowego w resorcie obrony powstał w czasie przystąpienia Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego w 1999 roku, opiera się przede wszystkim na wytycznych związanych z normą STANAG 6001 i ukierunkowany jest przez egzamin resortowy. W ciągu ostatnich dwóch dekad nastąpiły jednakże przemiany społeczno-kulturowe, geopolityczne, a także znaczący rozwój technologiczny, które wywarły wpływ na system kształcenia językowego i postrzeganie edukacji językowej, dlatego też podjęto ten temat w dysertacji osadzając rozważania w kontekście bezpieczeństwa.

Niniejsza dysertacja została poświęcona problematyce glottodydaktycznej polityki językowej do bezpieczeństwa prowadzonej przez resort obrony narodowej. Układ pracy ma charakter analizy problemowej zaprezentowanej w sześciu rozdziałach. Rozdział pierwszy omawia metodologiczne podstawy badań. W rozdziale drugim zaprezentowano teoretyczne rozważania dotyczące polityki językowej w ujęciu securitologicznym. Kontynuację rozważań stanowi rozdział trzeci poruszający kwestie języka w kontekście interoperacyjności. Rozdział czwarty przedstawia zarys historyczny kształcenia językowego na rzecz bezpieczeństwa w siłach zbrojnych Polski oraz system kształcenia językowego wybranych krajów NATO. W rozdziale piątym przedstawiono koncepcję doskonalenia systemu edukacji językowej w resorcie obrony w podziałem na propozycje zmian systemowych, modyfikacji programowych oraz innowacji metodycznych. W ostatnim rozdziale omówiono wyniki badań ankietowych oraz konkluzje z przeprowadzonych wywiadów z ekspertami pracującymi w środowisku wojskowym: nauczycielami akademickimi, nauczycielami akademickimi zajmującymi się nauczaniem języków obcych, specjalistami ds. terminologii wojskowej, specjalistami ds. bezpieczeństwa.

SUMMARY

The issue of language proficiency and knowledge of foreign languages to ensure the security of the state and international structures is recognized both in the North Atlantic Alliance and in the European Union. Language and language policy play a significant role in shaping societies as well as in shaping international and supranational entities working for global security. Language proficiency is crucial to the act of human communication. Improper transmission or misinterpretation of a message can lead to conflict situations, to situations that pose a threat to individuals and communities' safety. For many years, the North Atlantic Alliance and individual member states have been working to improve and standardize education and language policies to ensure security.

The current system of language education in the Ministry of Defence was established when Poland joined the North Atlantic Alliance in 1999. It primarily relies on guidelines related to the STANAG 6001 standard and is oriented towards the departmental examination. Over the last two decades, however, there have been socio-cultural and geopolitical changes, as well as significant technological developments, which have had an impact on the language education system and the perception of language education. Therefore, this topic is addressed in the dissertation, embedding considerations in the context of security.

This dissertation is devoted to the issues of glottodidactic language policy for security conducted by the Ministry of National Defence. The structure of the work consists of six chapters presenting an analytical approach to the problem. The first chapter discusses the methodological basis of the research. The second chapter presents theoretical considerations on language policy in terms of securitology. The discussion is continued in the third chapter, which deals with language issues in the context of interoperability. The fourth chapter presents a historical background of language education for security in the Polish armed forces and the language education system in selected NATO countries.

The fifth chapter presents the concept of improving the language education system in the Ministry of Defence, including proposals for system changes, program modifications and methodological innovations. The last chapter of the work discusses the results of the survey and presents the conclusions of the interviews with experts working in the military environment: academic teachers, academic teachers of foreign languages, military terminology specialists, and security specialists.